

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 6 "
Pentru România şi străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "

TELEFON Nr. 229.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

REDACTIA
ŞI ADMINISTRAŢIA
Str. Prundului Nr. 16

INSERATELE
se primesc la administra-
ţia. Preţul după tarifi
şi învială.

Manuscrisele nu se în-
napoiată.

Trebuinţa unei noi orientări în afacerile noastre economice.

II.

Să mai vorbim aci oare de ameliorările funciare de tot felul cu ocazia facerii comasărilor, unde ocaziunea ni se iveşte? Majoritatea pământului satelor noastre este încă necomasat şi a ajuns la peţice cari fac iluzorie ori ce folosinţă şi cultură intensivă ori raţională. De ex. în întreg şesul Ţării Oltului introducându-se comasarea şi regularea din nou a cursurilor lui numeroase de apă pentru a servi la irigaţiunea grădinilor, fânajelor şi ţarinilor — cu spese minime s'ar putea întregi şi izeci producţiunea, dând o dezvoltare imensă cultivei de legumi, pepinierie fânaje şi inclusive a vitelor în locul prundurilor semestriale de astăzi.

Cursurile mai mari de apă şi gârlele lor s'ar putea utiliza la producerea de lumină electrică pentru iluminat şi forţa motrice pentru tot felul de lucrări şi întreprinderi industriale şi ordinare, ca să găsească ţăranul şi iarna ocupaţiune şi câştig la sine acasă.

Cele 30 de bănci oltene numai pe acest teren ar avea un câmp foarte mănos de dezvoltat pentru angajarea şi fructificarea capitalurilor lor, deosebit de cel pentru înlesnirea exploatarei de păduri, exportul de lân, ovăş, poame etc. Nu mai puţin prin încurajarea şi introducerea unor plante industriale şi comerciale mai bănoase decât cucuruzul şi cartofii, pe care-i bate bruma, li strică ursul, viezurile etc. prea adesea, de rămâne ţăranul toamna fără pâine şi fără mămăligă, pe un an înainte.

Astfel în România marii arendaşi greci au intrat şi propagat la ţară consumaţia *maslinelor* şi a untului de lemn, pe care ţăranii noştri nu-l cunosc; apoi consumaţiunea legumelor cultivate de sârbi şi bulgari, a pâinii făcute de brutarul grec şi *ovăşul*, a peştelui vânat de lipovani şi cultura rapiţei e foarte bănoasă pe care danşii o pun cu sapa prin porumb etc. ca să nu cheltuiască mult cu ea — o seceră, numai — şi a întului cosit numai pentru sămânţă dar nu şi pentru fibre.

Deşi rapiţa este o plantă foarte nesigură şi riscantă totodată, încât unii buni cultivatori nici nu vor să audă de ea, totuşi arendaşii mari o preferă şi se cultivă anual între 70—80 mii hectare în ţară.

În timpul din urmă, de vre-o 5—6 ani, s'a lăsat cu deosebire în unele judeţe din Moldova cultura floarei soarelui în de obşte cunoscută. O cunoaşte toată lumea şi o admiră mult pentru florile ei mari frumoase, dar nu există căutare şi desfacere pentru sămânţa ei. Au început însă fabricile de ulei să se ocupe cu estragerea uleiului din sămânţa ei, fabrica Assan etc. D-l Nicu Gr. Filipescu a înfiinţat o fabrică de ulei la moşia d-sale Filipuşti din jud. Brăila pentru stors uleiul din floarea soarelui.

Rezultatul? Unde acum 5—6 ani abia am văzut două lanuri modeste cu floarea soarelui cultivate, în zilele trecute percurgând iarăş Moldova am văzut întinderi colosale cultivate cu floarea soarelui şi cultura ei a luat o dezvoltare foarte frumoasă. Datele statistice oficiale ne denotă aceasta schimbare bruscă. În 1909 au fost cultivate cu floarea soarelui 625 ha., în 1910 672 ha., în 1913—6.141 ha., în 1914—6267 hectare, în 1915 vor fi desigur peste 8000 hectare din care judeţul Vaslui participă cu 1011 ha, Botoşani cu 717 ha, Iaşi cu 2557 ha. Brăila cu 170 ha.

Iată deosebirea între ele: rapiţa este foarte nesigură şi riscantă ca plantă de cultură; uleiul extras din sămânţa ei este bun numai pentru ars, paieile nu au nici o altă întrebuinţare decât pentru ars şi aşternut la vite. Floarea soarelui fiind o plantă prăsitore şi mult mai sigură, ea curăţă mai bine pământul de buruieni şi îl fereşte de arşiţa soarelui şi dospeşte bine. Uleiul extras din sămânţa ei dă un bun ulei comestibil pentru zilele de post, dă şi turte bune pentru hrana vitelor, iar în regiunile lipsite de păduri şi de lemne şi unde ard numai paie şi gunoii la încălzit şi bucate, cocienii ei cei groşi dau un admirabil combustibil.

Sămânţa de floarea soarelui puţin se exportă mai înainte în Rusia şi o măncau exclusiv Lipovenii, dar acum ea are căutare şi desfacere şi în ţară în industria mare de fabrică şi cea mică de casă. Dar oare introducerea cultivei inului în mare pentru fibre şi sămânţă?

Ioan de pe Văcarea.

Chestiunea ţărănească

la

Academia Română.

— Premiarea cărţii d-lui Dr. Mihail Şerban. —

II.

Exproprierea obligatoare.

Am spus deja, că valoarea cărţii este incontestabilă. Academia Română a mai premiat însă şi alte cărţi de asemenea ori de o valoare şi mai mare, şi lumea totuşi n'a dat şi nu dă aceluiaşi importanţă deosebită, pe care a dat-o şi o dă cărţii d-lui Şerban. Faptul acesta are lipsă de o explicare corespunzătoare.

Eu, respectând în întregime şi fără nici o rezervă valoarea cărţii d-lui Şerban: îmi explic şi înţeleg importanţa ei deosebită din raportul de cauză şi efect în care stă — cartea tipărită în 1914 — cu acea mare acţiune, care s'a pornit la 1913 îndată după campania din Bulgaria şi după pacea dela Bucureşti, pentru pregătirea suferinţelor şi pentru educaţia civică a cetăţenilor României în favorul unor reforme social-agrare mai radicale ca toate reformele făcute până acum în această direcţiune. Mai ales *puternic* — *current format pentru exproprierea obligatoare* scoate la iveală şi învederează această importanţă, curent care se lărgeşte şi se adânceşte tot mai tare!

În următoarele învederez puţin cum s'a început acţiunea, de care vorbesc, la 1913, îndată după campania făcută pe câmpiile Bulgariei şi după pacea dela Bucureşti prin cel mai reprezentativ purtător al ei, şi apoi cum a ajuns ea, acum de curând, şi pe la Academia Română!

D-l Vintilă I. Brătianu, stând încă sub impresiunea experienţelor făcute în campania dela 1913 pe câmpiile Bulgariei, a rostit la 23 Dec. 1913 un mare discurs în Camera română.

Constatăriile, pe cari le-a făcut, principiile şi idelle conducătoare pe cari le-a indicat şi precizarea pe care a dat-o d-l Vintilă Brătianu, din acel prilej în numele partidului liberal cu privire la problemele şi reformele sociale-agrare sunt, în resumat, cam următoarele:

Epoca fanariotă, epocă de subjugaţie străină, a deslipit ţărâna română de clasa ei conducătoare, infiltrând şi însănădindu-i în conştiinţa ei o credinţă adânc înrădăcinată, că ţara este a unei clase stăpânitoare, care clasă însă este străină de ţară şi de ea şi că în această ţară ea, ţărâna română, nu poate să capete dreptate faţă de oei din străina clasă conducătoare. Afirmă şi accentuează, că aceasta concepţie, această conştiinţă a sufletului ţărânelui, este nu numai o mare nenorocire ci totodată şi o grozăvie primejdie pentru România de azi şi de mâine!

Cere ca aceasta concepţie nefăcătoare, această conştiinţă greşită, să fie scoasă şi smulsă cu toate rădăcinile ei din inima ţărânelui.

Şcoala singură nu poate face acest lucru şi mai ales nu îl poate face în timp util. Pentru acest lucru trebuie să se mai facă şi o corespunzătoare educaţie civică a cetăţenilor deja majoreni. Ţărâna română trebuie să fie instruită, luminată şi convinsă, că clasa cultă din România nu este stăpânitoarea ei numai conducătoarea ei şi că ţara nu este numai a clasei conducătoare, ci este mai mult a ţărânelui!

D-l Vintilă Brătianu face, în numele partidului liberal, foarte importanta declaraţie, că este nu numai bine ci şi foarte necesar ca: *problemele de transformare radicală şi epocală în viaţa de stat a României să fie ridicate din cadrele străme de partid, să fie bine pregătite ca probleme de prevedere, iniţiate şi de încredere naţională în forţele vie ale ţării. Acei puşini, cari nu vor înţelege să îşi facă aceasta mare datorinţă, să fie siliţi de majoritatea legală a ţării, ca să şi-o facă.*

Reformele astfel făcute să fie aplicate în întregime şi cinstit din partea tuturor guvernelor ţării, fără nici o condiţionare, că din care partid politic sunt ele formate.

Înceind marele său discurs d-l V. Brătianu anunţă, că partidul liberal a găsit corectivul primejdiei în două măsuri, cari s'au luat deja în programul liberal şi cari sunt: Exproprierea obligatoare şi colegiul unic!

Un alt sincer şi mare luptător pentru reformele social-agrare în genere şi pentru exproprierea obligatoare îndeosebi este: *D-l Ioan Al. Brătescu-Voineşti*, bine cunoscutul şi mult apreciatul scriitor român, care după profesione, e avocat, iar activitatea politică şi-o desfăşură ca membru fruntaş al partidului liberal şi ca deputat al Camerei române.

Cine a citit ori va citi admirabilele nuleve şi schiţe, scoase în volumele: *»Intineric şi Lumină»* şi *»In Lumea Dreptăţii»* prieste şi rămâne cu convingerea tare, că d-l Brătescu-Voineşti este un foarte adânc cunosător al societăţii româneşti de azi şi totodată un mare pedagog şi educator al ei: Erolul nulevelor şi al schiţelor sale sunt lozestraţi cu un adânc eam de dreptate şi de cinste şi au o nemărginită bunătate sufletescă. Din un Mişu Gărescu, un Andrei Răzescu şi alţii se reoglindează, frumoasă şi puternică, propria bunătate de suflet a marelui autor, care obiectivată atât de plastic, trece şi asupra cetitorului, lăsând în inima acestuia urme adânci cari nu se mai şterg!

În acţiunea sa de om politic d-l Brătescu-Voineşti a început a publica sub titlul *»Politica»*, în formă de corespondenţă între sine şi un prieten al său — precum, este d. e. şi Mişu Gărescu, — o scriere de mare însemnătate pentru obiectul ce ne preocupă. Am înaintea mea întâia şi a doua scrisoare. Citatele de mai jos sunt scoase din a doua.

D-l Brătescu-Voineşti ne spune că îşi urăşte profesia de avocat şi că cele *»văzute»* şi *»trăite»* în activitatea

sa politică îl făceau să se depărteze şi de politică cu oroarea cu care fuge omul de un stăvr. Apoi ne mărturiseşte cum două împrejurări l-au determinat ca totuşi să se şi el parte la luptele politice din ţara sa.

Întâia împrejurare este campania dela 1913 în Bulgaria, la care a luat parte activă şi dânsul.

Acolo a văzut: *»...ce adânc sentiment de datorie trăieşte în inimile aceluia cari se imbulzeau pe scările, pe coperişurile vagoanelor, pe boturile locomotivelor, ca să ajungă cu un ceas înainte, să se îmbrace cu haina biruiniului sau a morţii.»* *»...cum din ochii eslor chemaţi de stăpânirea întodeauna îngrată, pierise foată amărăciunea, amintirii nevolilor ce lăsau în urmă pentru a face loc numai strălucirii isvorată din râvna de a sluji o ţară, care, pentru mulţi din ei, numai cunumele era ţara lor.»* Acolo a înţeles: *»...toată falşitatea unei întocmiri sociale care are la temelie ei atâtea privaţii, atâtea nedreptate, atâtea suferinţă, — iar în vârf un pumn de s'bariţi.»*

»Acolo, în faţa durerii şi a morţii» zice *»făcusem legământ şi jurământ, să ajut la schimbarea măcar în parte, a alcătuirii sociale, care osândeşte la o viaţă de animal atâtea suflete de oameni.»*

Înapoiat acasă din Bulgaria a urmărit cu atenţiune încordată desfăşurarea lucrurilor şi căutând ca anume prin ce fapte şi cum să îşi implinescă jurământul făcut. În aceasta greă căutare a venit şi a doua împrejurare hotărâtoare pe care ni-o comunică astfel:

»Şi iată că un om politic, fără să mai aştepte somaţia găuitoare a revoluţiei, cere clasei stăpânitoare din care face parte, să abandoneze o parte din drepturile ei; iată-l că pune mâna pe condei şi anunţă nişte reforme extrem de importante. Scri.suarea lui mi-a părut un fulger luminos într'o noapte neagră.»

»Reformele pe care le anunţa cadrau aşă de minunat cu credinţele.» d-lui Brătescu-Voineşti, fixate de dânsul astfel: *»A lua pământ dela cei care au prea mult şi a îl da celor ce n'au şi a interesa masa poporului la treburile ţării, sunt mijloace de a produce un minus de suferinţă şi un plus de conştiinţă.»*

(Va urma).

Printul Hohenlohe în România.

Din Bucureşti se telegrafiază:

Printul Hohenlohe-Langenburg a avut o întrevedere mai lungă cu prim-ministrul Brătianu, după care a fost primit în audienţă de regele Ferdinand.

Înaltul oaspe a plecat eri spre Constantinopol, unde va înlocui pe ambasadorul german, care pleacă în concediu.

Lecturi pentru cei din spital.

Grigoraş-Păsăraru

— Povestire. —
— Fina. —

Şi cum a păşit-o Sinefta Horhoi — cam la fel au păşit-o şi celelalte neveste.

Nici una din cele cari au luat parte la „rugă”, n'a îndrăznit să apuce cărarea cea mai dreaptă, spre casă — toate au mai rătatit puşintel. Una pe câmp, alta pe livezi ori prin grădină. Au mers din calea stănenilor, cari se plimbeau încă prin sat. Volau să afie nouţâţi, veşti mai multe despre nenorocirea întâmplată — dar n'aveau îndrăzneala să n'trebe.

Mărgălina s'a ascuns într'o clăie de fân şi numai când a răzbit-o frigul s'a pitulat, clănţânind din dinţi, în odaie. Patul bărbatului era neatins.

Bărbatul Mărgălinei a tot aşteptat, până noaptea târziu, să-i vină nevasta. Dacă a văzut că nu mai vine, a zis: „Dacă nu vine, iau lumea 'n cap!” şi s'a scoborât la cărciuma satului. Da' ştiu că l-a spus buchiile nevasta, a doua

zi, dimineaţa. Ce nu i-a spus? L-a întrebat dacă n'ajută nici o vorbă bună. Dacă vrea să moară pe drumuri, ca beşivii.

— „Numai apă să nu văd în ochi!” a nceput să se scuture bărbatul.

— „Dacă nu vrei apă — nu-mi pasă — bea şi vin, da' bea-ţi-l acasă, în tihnă. Mai bine-acasă, decât în cărciumă! Numai să nu te duci de lângă mine! Uite, bărbăţele, aşă te am eu de drag, când te văd acasă. Dacă te mai fluştur câte-odată, nu sânt eu o nevastă rea, cu care să nu poţi trăi. Şi tu trebuie să-ţi mai calci puşintel pe inimă.”

Numai c'a început să plângă cu sughiţ bărbatul Mărgălinei, aşă de tare l-au atins vorbele astea ale muierei. Şi s'a ridicat toate degetele dela amândouă mâinile, ca să jure, că n'are să mai calce nici neam de neamul lui în cărciumă.

Fireşte — mai apoi au ştiricit nevestele ce s'a întâmplat cu omul, care şi-a luat viaţa şi au vrut să ştie toate cine-a fost acela, de pe care şi-a luat mâna Dumnezeu.

Nu ştia nimenea nimic!

Aşa s'au cătrănit la vestea asta

nevestele, încât unele au vrut să-l rupă de năcăz pe Grigoraş-Păsărarul, pe „traista aia cu minciuni”. Mai târziu, când le-a venit mîntea la loc, au zis şi ele că a fost mai bine că n'au fost adevărate cele spuse de Grigoraş. Da' să mai îndrăznească numai să-şi pună piciorul pe la ele, să cumpere găini — că ştiu că au să-l înveţe ele să mai poarte de nas pe oamenii de omenie. O să-i spună buchiile, drept în faţă!

* * *

Ceva mai târziu, pe la Dumineca mare, s'au întâlnit fraţii iară laolaltă şi steteau la un pahăruş de vin în casa parohială.

— Iară a venit vorba de învăţatul predicii şi părintele zise lui Grigoraş:

— „Acuşiua învăţ de zece ori mai bucuros şi mai uşor predica, fiindcă am văzut că predicile mele îşi ajung jînta.”

— „Aşa?” l'a întrebat Grigoraş.

— „Poate că ai auzit şi tu,” îi răspunse părintele, „poate că ai auzit: de când am jînt eu predica la „ruga” dela Sfânta Atanasia, s'au schimbat nevestele, de nu le mai cunoşti — mai

cu samă ale din Negoeşti. Da' ştiu că le-am jîntu o predică ca alte-alea — de-am tunat şi-am fulgerat de pe amvon, mai mare dragu”. Toate s'au întors pe cărarea ai bună!

— „Aşa,” zise Grigoraş şi trase o duşcă sdравnă din pahărel. Mai apoi îşi şterse gura cu dosul palmii şi urmă: „Toată cîntea faţă de predica ta, prea sfinţite! Da' acuşiua şi-a arătat folosul” altă predică. Nevestele şi-au văzut cum mor bărbăţii, i-au văzut întinşi, pe nă-sălie, şi i-au dus la groapă şi s'a ridicat din fundu' groapii un strigoi: mustrarea de conştiinţă, părinte, şi aia le-a jîntu o predică, după cum se cuvine, cred eu... N'ai auzit tu că s'a aruncat unu' în ziua Sfintei Atanasia, de şi-a zdrobotit ciolanele?

— „Aia a fost o minciună.”

— „Minciună, minciună — da' a prins. Fiindcă nu s'a aruncat numa' un bărbat în părau — s'au aruncat, baidă-băc, toţi bărbăţii prea-cinstitelor neveste din Negoeşti, cari au plecat la „ruga” dumitale. Şi iar s'au sculat toţi din morţi! Poţi să faci aşă-ceva, prea cuvioso? Nu? Eu am putut-o. Da' de aia nu mă umflu în pene. Feme-

ile iară cad în păcate! N'ajută nimic — nici vorba, nici boscoada, nici predica la urechea surdului — iară 'or păcătui muierele. — Da' am vrut numa' să-ţi arăt — eu, Grigoraş-Păsărarul, ţie, D-le părinţele — cum trebuie să scuturi inimile oamenilor, ca să le trezeşti din amorţea. Vreau să-ţi spun când poţi să dai şi tu de pământ bun cu predica ta: la groapa bărbatului. Acolo să i-o spui nevestii şi ai s'o faci să-i pară rău, să se 'ndrepte! . . .”

Zicând astea omuleşul meu, cu o faţă posomorâtă de tot — ajunsă, de-odată, iarăş vorbăreţ şi prietinos. Mângăie mai apoi pe umăr pe părintele, care sta gânditor lângă dânsul, îl privi blând în faţa-i cucernică şi-i zise:

— „Nu-i aşă, părinte, că nu te-ai supărat? — Am eu un cocoşel acasă — l-am jîntu cu cucuruz, din greu — hei, pe zi ce merge e tot mai gras. Când o fi plin-plinuş, o să fi-l aduc ţie, părinţele. Şi-acum, rămăi cu bine!”

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Budapesta 16 Iulie. — Din marele cartier general al nostru se comunica oficial cu data de azi:

Situația în nordul monarhiei.

Pe valea Nistrului ni continuăm lupta. Incercările Rușilor de a ni respinge printr'un violent contra atac trupele, cari înaintaseră pe țărmul nordic al acestui râu, au rămas fără rezultat. Aici am făcut prizonieri 12 ofițeri și 1300 de soldați ruși și am capturat 3 mitralieze. Cu ocazia eluțiării trecerii peste Nistru, precum și în luptele următoare, i-s-a dat iarăși ocaziune regimentului carintian Nr. 7 de infanterie, ca să-și dovedească deosebita vitejie. În regiunea Sokal (spre nordost dela Lemberg, aproape de hotarul rusec) iarăși s'a desfășurat o febrilă activitate din ambele părți. Trupele noastre au luat cu asalt mai multe puncte de sprijin dușmane. Astfel am ocupat și mănăstirea Bernardin din nemijlocitate apropiere de Sokal.

La granițele italiene.

Artileria dușmană a fost erit atât pe frontul de pe litoral, cât și la hotarele carientiene de o activitate mai intensă. Pe frontul Dolomiților am respins erit mai multe batalioane italiene, cari ni-au atacat pozițiile de graniță dela *Rufiedi* și *Schluderbach*, precum și din regiunea drumului, care duce spre *Pötelsteik*; dușmanul a suferit pierderi însemnate.

General de divizie *Höfer*, locțiitorul șefului de stat major

Pe frontul anglo-franco-ruso german.

Berlin 16 Iulie. — Buletinul oficial al marelui cartier general german e pentru azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: În 14 Iulie am perdut o parte dintr'un tranșeu cu ocazia unui atac în regiunea *Souchez*, spre sud dela cimiter. Am zădărnicit încercările repetite ale Francezilor de a ni reocupa pozițiile, pe cari li-le luasem cu asalt. Ni menținem toate pozițiile cucerite. Atacurile puternice, pe cari le-a îndreptat inamicul erit și alaltăeri în contra noastră în ținutul nemijlocit din vestul *Argonilor*, s'a sfârșit de defensiva bravilor glotași nemji. Dușmanul a suferit mari pierderi în luptele îndârjite date piept la piept. Soldații noștri au făcut 462 de prizonieri. Incepând din 20 Iunie în *Argoni*, precum și spre vest dela aceștia luptăm cu succes cu mici întreruperi. Abstrăgând dela terenul câștigat, precum și dela multul material de războiu, pe care l'am capturat, trupele noastre au făcut prizonieri 117 de ofițeri și

Sonnet.

Ca tremurări de aripi nevăzute
Se zbat în suflete trudite gânduri,
Ce fies viața în atâtea rânduri
Din negre fire de dureri tăcute.

La fel trudit, bătut de multe
[vânturi
Porni pribeag pe căi necunoscute
Un biet drumet, ce nu mai vru
[s'asculte
De-atâtea-a-le vieții false cânturi...

Visă avânt spre-o lume mai
[senină —
De mult dorit lăcaș de mângădere...
Avânt spre culmi malte de lumină!

Sașa urcă o viață în tăcere...
Calvar spre culmea de-
[idealuri plină, —
Lipsită de năcaș și de durere...
N. T.

7009 de soldați dușmani. Pe frontul, care trece în *Argoni* din direcție ostică, decurg numai lupte de artilerie. Am respins cu puțină osteneală atacurile dușmane. În regiunea *Leintre*, spre ost dela *Luneville* se dau numai lupte de avanposturi. În ținutul *Gerardme* aviatorii noștri au aruncat cu succes bombe asupra trupelor dușmane.

Pe câmpul de operații dela ost: Spre nord dela *Popelany* trupele noastre au trecut *Vindaul* în direcție ostică. Spre sudvest dela *Kolno*, precum și spre sud dela *Prasnis* progresăm în lupte victorioase.

Pe câmpul de operații dela sudost situația trupelor nemțești e neschimbată.

Din Zărnești.

Opera de caritate a reuniunii femeilor române.

Primim spre publicare următorul raport:
Onorată Redacțiune!

Reuniunea femeilor române din Zărnești și jur și ținut ședluta se ordinară în 17/30 Maiu a. c. Cauza întârzierii se justifică prin starea anormală în care ne aflăm în urma resbelului.

Cu toate acestea și în aceste timpuri grele Reuniunea și-a împlinit datoria și rolul, ce trebuie să-l aibă, ca o instituție de binefacere, prin energia ei președintă *Mult St. D. Elena Mețianu* și prin comitet.

Încă în zilele cele dintâi după mobilizare, formându-se în Zărnești un comitet pentru ajutorarea familiilor celor duși la resbel, Reuniunea a fost cea dintâi, care a dăruit spre acest scop 200 cor.; iar președinta a îndemnat pe toate membrele de a contribui cu ajutoare fie în bani, fie în bucate, premergând dinna cu sume foarte frumoase. Apoi filialele din Zărnești »Crucea roșie« i-a donat Reun. 100 cor.

Instalându-se și în Zărnești un spital pentru soldații răniți cu 80 de paturi, s'a făcut apel către toate membrele reuniunii de a veni în ajutor răniților, dăruind haine de schimburi: cămeși, lenene, ștergătoare etc., la care apel toate membrele au răspuns cu multă bunăvoință.

Multe membre au făcut serviciu în spital ca surori de caritate cu simbul. Multe au oferit pe rând în fiecare săptămână pentru răniți: cafea, zahar, țigarete și alte lucruri de mâncare. La praznicul Nașterii Domnului, s'a îngrijit reuniunea de a le procura răniților o zi plăcută, aranjând în preseara Nașterii D-lui o mică serbare cu ajutorul preoției și corpului învățătoresc, a cărei program a fost:

1. Cântarea troparului Nașterea Ta Christoase de cantorii bisericei. 2. Cuvânt ocașional roșit de d-l protopop Ioan Hamzea. 3. 2 cântări în cor executate de școlarii școlii noastre. 4. Declamațiune ocașională de un școlar.

În urma acestora reuniunea a împărțit soldaților români câte o carte de rugăciune și un câlindar; iar tuturor răniților fără deosebire de neam câte o păreche de pantaloni de iarnă, câte un colac, țigarete, poame și diferite prăjituri oferite de membrele reuniunii; apoi pentru prăznicul din ziua Nașterii D-lui și a Anului nou, li s-au dat mai multe vedre de vin.

La fine unul dintre soldați a mulțumit în numele tuturor soților pentru această serbare frumoasă și pentru daturile primite.

Această serbare dîmpreună cu daturile au înveselit inimile bietilor răniți și i-au pus în fericita poziție de a se putea și ei bucura la praznicul Nașterea D-lui.

În afacerile sale interne încă și-a împlinit datoria reün. executând agendele ordinare. Oursul de industrie s'a ținut regulat și în anul acesta, arătând un spor tot mai mare și îmbucurător.

Cu plăcere se face cunoscut că banca *Creditul* a binevoit prin directorul său *M. St. D. Dr. Iancu Mețianu* a dona și anul acesta reuniunii 200 Cor.; iar în adunarea generală *Dr. Nicol. Garoiu* adv. și președinte de onoare al reuniunii a donat 20 cor. *Dr. Romul Oltean* 5 cor. *P. Dan* dir. 2 cor. *Ștefan Garoiu* inv. 2 cor. Acestor donatori și d-lor, cari au oferit cârțile și vinul cu ocaziunea serbării, reuniunea le aduce și pe această cale cele mai vii mulțămite.

Aceștea sunt afacerile, ce le-a săvârșit reün. fem. rom. în timpurile acesce grele în bună convîngere, ca și-a împlinit după puțină datorie, ce i s'a impune ca unei instituții de binefacere.

Al Onor Redacțiunii,
Zărnești în 27/30 Iunie 1915.
cu deosebită stîmă

I. Strevoiu
secretar. reün.

Vieța în tranșee.

Scrisoare din Polonia rusească după însemnările serg. Gh. I. Todea.
Locuințele noastre.

Tranșeele noastre, care la început erau primitive, niște subterane reci, întunecoase și umede, încetul cu încetul le-am lărgit, înfrumusețat, le-am mai împodobit cu câte o mobilă-două, aflată cine ști pe unde. Aci ne-am aranjat cu tonfort chiar, suntem la adăpostul întemperiilor și gloanțelor și ne mai putem odihni membrele noastre trudite.

Avem labirinturi migăloase, galerii capricioase, iar gradații chilii monahale provăzute chiar cu cuptoare numite »Schwarmoffen« cari ne dedeau în nopțile reci de iarnă destulă căldură ca să nu înghețăm dar nici să nu ne prea boerim. Pădurile atotputernicului țar ne ofereau combustibile admirabile, iar câmpurile părăsite de locuitori, la fiecare scormoneală cât de ușoară a baionetelor noastre, ne ofereau cartofii aurii, foarte gustoși în lipsă de alte mâncări.

Băi pe câmpul de luptă

O curiozitate a războiului actual, sunt băile calde sau reci pe câmpul de luptă, cari dovedesc ce mult se dă pe igienă și curățenia ce se aplică la soldații noștri.

Aflându-ne azi în rezervă, într'un sat din Polonia rusească, în niște case ruinate de bătaia obuzelor, timpul de recreație regimentul îl folosește pentru a ne scălda, primeni și curăți murdăria de praf și fum ce s'a depus pe noi în tranșeele murdare.

Suntem transportați într'un sat din apropiere unde sunt băi ridicate în pripă, la o depărtare cam 3 Km. de front. Aici până ne scăldăm, ni se desinfectează hainele în mașini cu aburi, iar când eșim din baie, înbrăcăm haine albe și curate, cum ne primenea mama în Duminică și serbătorii. Nu putem d scrie bucuria și simțămintele noastre când ne vedem curați. Suntem ca renăscuți.

Un oaspe nedorit.

După baie gustăm bucatele ce avem, dar când prânzul era mai dulce, cu toată depărtarea mare, un oaspe nepoftit venise să se așeze cam la 100 pași de noi, scormonind și aruncând în mânia sa infernală pământul nevînovat. Rușinat că și-a greșit ținta, se afundă în pământ, făcând o gaură uriașă, în care se pot ascunde 4-5 oameni.

După mărirea spărturei și ținerea exolvizivă, acest plumb a fost de o mărime extraordinară și o astfel de porție mare nu ni s'a servit până azi. Dealtfel dușmanul cruță munițiile, nu ne prea omoară cu dragostea. Noi însă nu le dăm răgaz, le tragem ziua-noaptea câte o soie că mai există.

În chipul acesta ne trec zilele. După o baie înviorătoare, după o odihnă și somn întăritor, ajustați cu primeneală nouă, suntem trimiși earăși la front și alte trupe vin la băile curățitoare.

»Gazeta Transilvaniei« pe câmpul de luptă.

În aceste clipe am primit ziarul »Gazeta Transilvaniei« în care citesc cu multă bucurie comunicările mele modeste și colectele ce am întreprins. Nu vă puteți închipui bucuria ce am simțit-o. Am cutreecat tranșee de tranșee, le-am cetit feciorilor mei articolele, colectele apărute. Toturor le erau ochii plini de lacrimi de bucurie.

Vă aduc mulțumiri ferbinți pentru ajutorul dat la împlinirea acestui lucru nobil.

Îndemnul DVoastră l-a aprins în inimile soldaților mei făclii mângăitoare, se simțesc mai buni, ușurați că au îndeplinit o faptă nobilă.

Gazetele au umblat din mână în mână și din mil de pepturi au isbușnit să trăiască și luptătorii cari cu peana luptă pentru noi, arătând lumii jertfele noastre!

Ca acasă la vatră.

Cele mai multe atacuri, rușii le fac noaptea, când somnul e mai dulce. Dar le plătesc cu bani scumpi, căci fiind trezi mereu, le știm răspunde cu vârf și îndesat.

Cât e noaptea de lungă, în palatele noastre subterane ard când oapețe, când focuri. Soldații stau tolnăți în jurul luminei și în tăcerea nopții își povestesc bazele, întâmplări din viață; ear alții cântă câte o doină, alții își șoptesc rugăciunile. O viață intimă camaraderească frumoasă.

Este de remarcă însă, faptul că fiecare fecior își toarnă traiul, vieța, pățaniile, dorurile și bucuriile în versuri. Fiecare și-a făurit epopeia sa și ar fi un material folcloric de mare preț adunarea și tipărirea lor.

A-și aduna câte a-și putea, dar de-o parte dușmanul, de altă parte ocupația grea plină de respundere și primejdi

nu mă lasă să dedic acestui lucru cât de scurtă vreme.

Ear timpul trece fugăr, răbindu-ne rândurile, ducând trandafirul obrazului nostru, cerul înorat apasă sufletele noastre, ear fulgii vremii albesc tămplile tinere.

Am venit ca florile câmpului, căți ne vom întoarce vom fi gârbovi și cărunți, aputincioși și invalizi. Le suferim toate, numai să aflăm la reîntoarcerea pe plajurile scumpului nostru Ardeal, primăvara mult dorită, pacea așa cum o dorim.

Lucru plin de mister și neînțeles de noi e faptul, că rușii au multă cruțare și considerație pentru noi românii. Adeseori unul sau altul dintre noi ese din tranșee, ear rușii în loc să-i doboare cu un glonț, îl provoacă cu vorbe când frumoase când cu injurături să se ascundă. Dă mult de gândit feciorilor noștri acest procedeu și că ne războim cu un dușman care ne agrăiește românește. Pretutindeni avem în față români. Ne cheamă și strigă zilnic și atăta înțelegem, că rușii și-au pus în front pe toate liniile tot români basarabeni. Vrea să se măntuiască de ei?.. Dar noi?

(Va urma)

† Căpitan Ioan Goșa.

Arad, 15 Iulie.

Iubitul nostru prietin de acum 4 ani, pe când petrecea încă în orașul nostru la regimentul 33, — cu 5 zile după recucerirea Lembergului, lângă *Ravaruska*, pe când comandă la luptă pe ai săi, a fost lovit în cap de glonțele dușmanului. Pierzându-și vederea, s'a chinuit o săptămână în spitalul din Lemberg, lăsat numai în îngrijirea miloasă a străinilor și s'a stins departe de ai săi în 4 Iulie în vârstă de 29 ani.

Sluga lui credincioasă, Săcul neaoș, care totuși iubia ca pe un tată pe stăpânul său seliștean, ne-a adus pe stăpânul său seliștean, ne-a adus pe lângă știrea dureroasă un ziar neprețuit al decedatului erou, oglinda credincioasă a individualității lui alese, istorisirea strict obiectivă și sinceră a celor întâmplate cu dănsul în 10 luni petrecute fără întrerupere pe câmpul luptei.

Plecat la începutul lui Septemvrie ca locotent a fost împărțit în statul major la brigadă, distins pentru vitejie și executare conștientoasă și fără greș a planului de luptă cu *medalia de aur*, *Signum Laudis* și *Crucea militară pentru merite cu decorația de războiu*, iar după cucerirea Lembergului înaintat de căpitan și propus pentru o nouă decorație.

Fire modestă, dar mândră de calitățile neamului său, a apărut cu nobilă bărbăție în memorii înaintate forurilor competente nimbul glorios al soldatului român, când incompetenți voiau să-l întunece și arăta cu durere umană, dar sînce: în obiectivitatea lui, că de defectele neamului său în condiții similare sufer și celelalte popoare. Cele mai senile clipe în lupta înverșunată i-au fost, când Germanii, cu cari lupta alături, i-au numit pe soldații lui români *element de prima clasă*.

Un an de luptă în condițiile cele mai grele n'a istovit trănicia mărgineanului. G'ontele a trebuit să-i nimicească cele mai subtile centre ale ființei sale de om, pentru a-l putea înfrânge.

Arădanii și brașovenii, între cari a petrecut mai în urmă, deplâng în decedatul pe ambițiosul și seriosul lor ofițer, tipul soldatului român, pe unul dintre cei mai valoroși membri ai societății române.

Odihnească în pace!

„Românul“

Știrea despre moartea căpitanului Ioan Goșa ne atinge dureros cu deosebire pe și noi Brașovenii, în a căror mijloc a petrecut până la plecarea în războiu.

Mai rar am văzut un ofițer român, care în timp atât de scurt să-și câștige simpatia și prietinia noastră prin firea sa modestă, prietinoasă, cavalierească și prin calitățile sale distins militare.

Adănc consternați în fața acestei noi jertfe dureroase depunem o lacrimă fierbinte de durere pe mormântul solitar al neuitatului nostru prietin Ioan Goșa.

Dumnezeu să-l odihnească!

Nota Austro-Ungariei către Statele-Unite. Ministrul de externe Burian, a adresat prin mijlocirea ambasadorului american la Viena, guvernului Statelor Unite din America septentrională o notă, în care face apel la cabinetul din Washington de a *supune revizuirii interpretarea observată de guvernul Statelor Unite până în prezent relativ la neutralitate*, interpretare prin care predarea de material de războiu către dușmanii Austro-Ungariei și Germaniei este concedată, pe când tot comerțul cu Statele Unite este tăiat pentru Austro-Ungaria și Germania fără ca un blocus valabil să fie stabilit. Printr'o atare acțiune, Statele Unite nu numai ar urma tradițiunea lor în totdeauna foarte stimată de ele de a apăra libertatea comerțului legitim pe mare, dar le-ar reveni și marele merit de a dejuca sforțările criminale ale inamicilor Austro-Ungariei și Germaniei de a se servi de foame ca de un aliat.

Prim-ministrul Passicidese pre Albania. Din Geneva se anunță: Prim-ministrul Sârbiei Passicidese a declarat unul redactor al lui »Petit Journal«, că Serbia nu vrea să anexeze Albania, dar nici nu vrea să privească cu mânie în sîn, cum realizează alții în locul Serbiei anexiunea aceasta. *Serbia vrea o Albania liberă și amicală pentru ea.* În privința aceasta nu poate obiecta nimeni ceva, nici Italia chiar, care prin cucerirea Valonei a dobândit o pozițiune tare pe Adriatică.

Cum Serbia nu a protestat împotriva pasului Italiei, nu există nici un motiv ca să se iște un conflict între cele două state. *Serbia nu cere din Adriatică decât atât cât este nevoie pentru neatârarea ei politică și economică.*

Flota rusă în preajma Constanței? Din Constanța se anunță: Locuitorii din Tuzla comunică, că în mai multe rânduri au zărit la orizont vase de război rusești. Se crede că aceste vase supraveghează mișcările vaselor refugiate în portul Constanța bănuite că fac contrabandă de războiu pentru Turcia.

Lipsă mare de muniții în Rusia. Din Berlin se anunță: Zarele din New-York publică comunicatul unui correspondent din Chicago, numit Bass, reintors de curând de pe frontul rusec. El spune că Rușii ar suferi de o așa mare lipsă de muniții, încât mili de oameni nearmați sunt aduși pe front epre a fi armați cu puștiile și cartușele celor căzuți. Bass ar fi văzut câte 5000 de oameni așteptând în spatele liniei de luptă spre a fi armați.

Invitare la abonament.

Cu 1-a Iulie st. v. 1915 se deschide un nou abonament semestral la ziarul »Gazeta Transilvaniei«.

Din acest prilej invităm cu toată stima pe vecii noștri abonați, precum și pe cetitorii noștri să-și reînnoiască abonamentul, respective să aboneze ziarul nostru.

Ținând cont de împrejurările extraordinare prin care trece presa noastră națională, credem că, cu toate restricțiile la care este expusă, ea merită să fie sprijinită cu deosebire în aceste vremuri de grea încercare și uriașe frământări.

Rugăm deasemenea și pe cei, cari ne-au rămas datori cu achitarea abonamentului pe lunile trecute, să-și achite datoria ca să nu fim nevoiți a-le sista trimiterea ziarului.

Prețul abonamentului

a rămas acelaș, ca până acum, anume:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șase luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Cu prilejul reînnoirii abonamentului mai rugăm pe cetitorii noștri să contribuie cât de puțin și pentru sârmanii noștri soldați nenorociți, pentru cari am deschis încă de luni de zile o colectă.

Convictul diecezan gr. cat. din Lugos.

Concurs pentru primirea elevilor gimnasiști.

Pe anul școlastic 1915/16 scriem concurs public, pentru studenții gimnasiști la locurile gratuite, semi-gratuite și cu taxă pentru întreținere, statorită în 400 coroane, în Convictul diecezan, care se va solvi de părinții sau tutorii respectivilor alumnii. Fiii preoților diecezanii, cari ar fi primiți în convict pe lângă plată, vor avea a plăti la loc de 400 coroane, numai 300 coroane.

1. Recursurile pentru primirea în Convict se vor înainta Ordinariatului episcopesc până la 25 Iulie st. n. s. c.

2. În același recurs se va cuprinde și cererea pentru conferirea vre-unui stipendiu gimnasiștilor din fondurile diecesane de stipendii, și într-una și rugarea pentru susținerea elevului în Convict.

3. La recurs să vor aceluie următoarele documente:

a) estrasul de hotez al elevului; b) testimoniu școlastic de pe anul 1914/15; c) atestat de vaccinare, respective revaccinare; d) declarațiunea părinților, cumcă doresc ca fiul lor să fie primit în Convict, și că în cazul primirii vor satisface obligațiilor și condițiilor prescrise în regulamentul Convictului diecezan; e) atestat medical, că elevul este deplin sănătos.

4. La cererea pentru primirea în Convict la locurile gratuite și semi-gratuite, este a se aceluie și atestat de pauperitate estradat de artistia comunală și vidimat și de oficiul protopopesc concernent.

5. La conferirea locurilor în convict vor avea preferință fiii de preoți, de învățători, cantori, apoi toți ceilalți, cari descează în studii și purtarea morală; vor fi însă observate dispozițiunile speciale, făcute de singuraticii fondatori.

6. Se observă, că taxele de înscriere la gimnasiu și alte taxe acolo prescrise nu se cuprind în taxa intenționei dela Convictul diecezan și prin urmare despre solvarea acelor taxe la gimnasiu se vor îngrijii respectivilor elevi.

7. Fiecare elev va plăti la intrare în convict în loc de taxa de 10 coroane din trecut, o taxă de 50 coroane, care însă se poate solvi în două rate anticipate semestrale, una negreșită la începutul anului, alta după expirarea semestrului prim. Această taxă a fost silit să o impună Ordinariatul, fiecărui convictualist, în vederea scumpetii mari, pe lângă care este cu neputință a susținea Convictul pe mai departe, de cumva nu se încasează taxa pomenită. Această taxă vor avea să o solvească toți convictualistii, așadar și cei primiți în posturi gratuite și semigratuite.

8. Pentru primirea în convict au să petiționeze și acei elevi, cari în anul școlar trecut 1914/15 au fost deja așezați în convict.

Se observă însă, că rezolvarea favorabilă a suplicilor convictualistilor restanțieri cu taxe pe 1914/15 e dependentă dela prealabila solvare a restanțelor și dela împrejurarea, dacă au calculi cel puțin suficienți și sunt în stare sanitară neexceptabilă.

Convictualistii grațuții și semi-gratuiți vor aduce o declarație dela părinții lor, că în caz dacă ar primi calculul nesuficient din vre-un studiu la finea anului, vor restituți jumătate din stipendiu avut.

Condițiuni de primire.

1. Elevii vor avea să aducă cu sine la intrarea lor în convict următoarele obiecte: a) O carte de rugăciuni. b) Patru părechi bune de schimburi pregătite din pânză ori glogiu. c) Batiste 12 d) Două părechi de ghețe (închisăminte). e) Șese părechi de ciorapi. f) O saltea (sac de pale) și 2 coperitoare (cearșafuri) de saltea. g) Două perini și patru fețe de perini. h) O plapumă și două coperitoare (lepedee) de plapumă. i) Patru ștergare. k) Patru serviete. l) Un pășur de sticla. m) Perie de vesminte și de ghețe. n) Pieptine și perii de cap, de dinți și de unghii.

Pe toate rufele are să fie lăsemnat numele întreg al bălătului proprietar cu litere cusute. Vesmintele nelăsemnate după prescriere se resping. Pentru vesmintele au să poarte grijă și să răspundă însuși elevii, și au să înștiințeze îndată, dacă ceva obiect le-ar peri la spălătorie.

2. Băieții așezați în convict vor beneficia de următoarele: a) Locuință provăzută cu mobilierul de lipsă. b) Vîpt (mîncare) complet și anume: la dejun lapte ori cafea cu pâine; la prânz 2-3 pîse, la cină 1-2 pîse; la ojină pâine și poame ori alte de aceste. c) Spălatul, eventual și scrobitul rufelor. d) Luminat și încălzit la timpul recerut. e) Medic și meditație. la cauză de morb mal greu și îndelungat speșele acestea cad în sarcina părinților. f) Superioritatea va purta grijă, ca elevii mai slabi să fie controlați și ajuțorați în studii prin studenții mai buni. Dacă

însă cutare părinte ar dori pentru bălătul său instructor deosebit, va avea însuși să solvească onorariul statorit cu știrea și aprobarea superiorității.

3. Elevii sunt răspunzători pentru întregitatea mobilierului, ce li-se dă spre întreținere; prin urmare stricaciunile, ce le-ar face în mobilierul convictului, au să le despăgubească părinții, ori îngrijitorii lor.

4. Părinții sunt recercați, să binevoliască a trimite fie bani, fie alte lucruri destinate pentru fiul lor, exclusiv și totdeauna la adresa Superiorității, care va controla, ca toate să ajungă la destinația lor și să fie întreținute amăsurat dorinței părinților; așa totuși ca ordinea și disciplina din convict să nu aibă scădere.

5. Elevii la gimnasiu și eventual școala reală vor fi supuși întru toate regulamentelor aflătoare în vigoare la acelea institute, și în urmare părinții au a-se conforma întru totul aceluora. De aici urmează, că și cei primiți în convict vor putea rămânea elevi convictuali până când sunt de fapt studenții la respectivele institute.

6. Elevii vor avea a se prezenta înaintea Superiorității la termenul ce se va escrie mai târziu în fol însoțiri de părinții sau îngrijitorii lor, unde vor plăti taxele statorite, vor consigna obiectele lor, și vor primi în samă locurile destinate în salele de studiu și de dormit, cum și mobilierul destinat lor spre întreținere. Tot cu acei prilej li-se vor da și alte îndrumări, de cari vor avea trebuință.

Convictualistii grațuții și semi-gratuiți vor aduce o declarație dela părinții lor, că în caz dacă vor primi calculul nesuficient din vre-un studiu la Crăciun, au să solvească toată taxa pe întreg anul, dacă însă la sfârșitul anului nu cad nici dintr'un studiu au drept să recurgă de nou pe anul viitor după beneficiu. Dacă însă care-va beneficiat la Crăciun nu cade, ci la sfârșitul anului acela va avea să solvească taxa întregă pe anul petrecut în Convict și perde și dreptul de a recurge după beneficiu pe anul viitor.

Lugos, la 14 Iulie 1915.

Dr. Victor Birlea,
prefectul convictului.

"Pentru sârmanii soldați români cărora li-s-au amputat picioare sau mâni și cari și-au pierdut lumina ochilor".

Transport din n-rul trecut 3822 c. 81 t.

D-l Ioan Mircea preot gr. or. din Agoștin cu prilejul reînnoirii abonamentului 2 >

D-l Ioan Costin paroh gr. cat. din Rece-Cristur cu prilejul reînnoirii abonamentului 2 >

D-l Ioan Pop Iuv. dirig. penz. din Șinca-veche cu prilejul reînnoirii abonamentului 1 >

La ora 3827 c 81 f

ȘTIRI.

- 17 Iulie n. 1915.

Arhiducele Moștenitor Karl Franz Josef a fost numit de Maj. Sa general de brigadă și contra-amiral al flotei austro-ungare.

Pentru fondul zărilor a trimis prin administrațiunea zărilor nostru d-l I. Costin paroh gr. cat. din Rece-Cristur cu prilejul reînnoirea abonamentului 1 cor. Mulțumite.

Dela doi prieteni dragi mobilizați am primit zilele aceste câte-un scurt răvas. Părintele Petru Debu, decorat nu de mult cu crucea poartăscă pentru ținuta sa vitează și plină de jertfă în fața dușmanului, ne trimite o cartă postală, pe care e dănsul fotografiat în mijlocul vitejilor soldați ai reg. 64 cu prilejul unu' serviciu dumnezeos; în câmpul liber. E o fotografie foarte reușită. În fund, în fața unui frumos altar improvizat, vedem pe părintele Debu îmbrăcat în odăjdii și cu sfintele druri în mână, iar de a dreapta și stânga stau în genunchii numeroși soldați români, între cari mai ușiți ofițeri, aspiranți de ofițeri și subofițeri. Părintele Debu ne scrie între altele că se află cu regimentul său în fața Radomului și că în curând ne vom spăla cîntărele în Vistula. Românași noștri se țin bine și înaintează cu însuflețire.

Al doilea răvas l-am primit dela colegul nostru de redacție Ioan Brodea din spitalul din Gölling (Moravia). După ce a luat parte mai mult luni de zile în campania din Polonia rusă, a fost pentru a doua oară rănit, fiind pușcat în piciorul drept. Dorind să fi plasat într'un spital din Brașov, am luat dispoziții ca să fie transportat încoace.

Decorarea unui sergent-major român în Viena. Cetim în zările vieneze, că sergentul-major dela reg. de artilerie din Sibiu, Nicolae Crăciun a fost decorat pentru vitejia sa în fața dușmanului cu medalia mare de argint pentru vitejle. Lui Crăciun, greu rănit, i s'au amputat picioarele și după 5 luni de îngrijire în spital la Viena linvul Român, care și-a câștigat simpatia și dragostea tuturor medicilor și a celor, cari li îngrijeau, s'a recreat într'atâta, încât a putut lua parte la serbarea de decorare, aranjată în onoarea lui.

Inspectorul general al artileriei, arhiducele Leopold Salvator și-a exprimat dorința de a decora însuși pe viteazul soldat. La serbare au mai luat parte arhiducesele Bianca, Margareta, Imaculata, arhiducele Hubert și prințul Don Jaime de Bourbon.

Decorat, Crăciun a cerut, să i se permită, să vadă pe bunul lui împărat și a fost plăcut mișcat când arhiducele a acordat, ca rugămîntea să i se facă cunoscută domnitorului. Arhiducesa Bianca i-a predat o tabachieră decorată cu monogramul ei și coroana.

Zările ilustrate vieneze, pe lângă articolele elogiase, publică și fotografia decoratului.

În curând se va încheia — pacea! Putem afirma cu conștiința liniștită acest lucru, căci avem motive ponderoase, pe cari le vom destăina în cele de mai jos:

Anume doi burghezi din orașul Lausanne au găsit modalitatea deslegării formidabilului nod gordian al chestiunii păcii. Ei au publicat într'un jurnal — politic, nu umoristic — din orașul lor un concurs pentru cel cari ar găsi o bază acceptabilă de baremi unul din guvernele țărilor beligerante, pe care apoi să se poată porni tratative oficiale pentru încheierea păcii. Fericitul muritor, care va găsi o astfel de bază pentru începerea tratativelor de pace se va împărtași de un premiu demn de nobilitate sa operă; el va câștiga premiul din concursul publicat de cei doi burghezi, care premiu se ridică la respectabila sumă de 500, zi: cincisute de coroane. Se mai observă tot odată în acest concurs, că dacă s'ar găsi mai mulți amatori de diplomație, cărora le-ar succede să satisfacă condițiile din marele concurs, atunci asupra considerabilului premiu va decide soarta: el anume va fi tras la sorți din partea fericitilor câștigători.

După cum vedem deci putem avea încredere într-o cât mai apropiată încheiere a păcii.

Bisericele vechi din România monumente istorice. Din București se anunță: M. S. Regele a semnat decretul prin care toate mănăstirile și bisericile țării, anterioare anului 1834, se declară în principiu, până la revizuirea și completarea inventarului general al monumentelor, monumente istorice.

Sârbi în Albania. Din Durazzo se află că în urma unui acord intervenit între guvernul sârbesc și Essad-Pașa, se va instala în curând o linie telegrafică unind Serbia cu Durazzo. Liniile va trece prin Elbassan. Ingineri sârbi se ocupă acum cu refacerea șoselelor ce leagă Durazzo de frontiera sârbească. După știri cari sosesc din Durazzo, Sârbi trecând râul Scumbi, au ocupat câteva puncte importante dincoace de râu. Ei se servesc de albanezi la repararea șoselei Egnada care leagă Durazzo de teritoriile sârbești trecând prin regiunea Berat. Mai multe părți din calea romană mai subsistă și azi vor putea fi ușor reparate.

Pentru masa studenților români din Brașov s'a mai făcut următoarea contribuție: D-l A. Mănzatu din București K 40 — în memoria regretatului său prieten prof. Dionisie Nistor.

Primească plousul donator sincerile noastre mulțumite.

Direcțiunea mesei studenților români.

În Polană vor avea loc în 19 Iulie n. exerciții de tragare la țintă.

Știri din România. Știrea cum că la Cernavodă ar fi fost observată trecerea unor aeroplan pe deasupra podului de peste Dunăre, în noaptea incendierii celor două sleepuri cu petrol destinate Serbiei, se desminte în mod oficial.

D-l ministru V. G. Morțun, al cărui gust rafinat artistic, este atât de bine cunoscut tuturor, a făcut eri o însemnată cumpărătoare de obiecte de artă decorativă românească de la Expozițiunea artistică a d-lui T. Brumărescu, din calea Victoriei 56, cu care voește să-și orneze o casă românească la moșie.

— La 14 Iulie se va da în circulație noua linie ferată București — Roman.

— Acțiunile Băncii Naționale au obținut zilele acestea o nouă urcare de câteva sute de lei.

Răniții italieni la Roma. Din Lugano se comunică: Joi s'au sosit în Roma primele trei trenuri cu răniți; Membrii

familiei regale italiene au eșit la gară întru întâmpinarea răniților.

În internatul nou și modern, pentru elevii școlilor românești din Brașov, se primesc de acum prenotări pentru anul școlar 1915/16. La cerere trimite prospect direcțiunea internatului (Brașov, str. Prundului 39).

Muzica orașului — va cânta în fiecare zi din săptămână la orele 5 p. m. la promenada de Jos, iar în Duminică la orele 11 1/2 tot la promenada de Jos.

Bibliografie.

A apărut: Anuarul XXXIX al gimnazialului român greco-oriental din Brad și al școlii primare anexate acestuia pe anul școlar 1914/15 publicat de

Ștefan Albu director. Tiparul tipografiei arh'diecezane 1915 Sibiu.

A apărut: Cunoscuta revistă literară: > Drepturile femeii < 3-4 sub direcția d-nei Eugenia de Reuss Ianculescu și cu articole semnate de d-nii Virginiu Iosif; Gala Galacti'on, Dem. Theodorescu, Alexandru Agnese, Peniamin Stratoneanu și d-nele Constantza Zissu, Eugenia de Reuss Ianculescu și Marie Sheepsbanks. De vânzare la principalele librării din București.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp.

Redactor responsabil: Ioan Lacea

Specialitate de apă minerală.

Isvorul MATILD din Bodok

este cel mai apreciat reprezentant al apelor minerale alcalice.

Apă minerală de primul rang

care amestecată cu vin este superioară celorlalte ape minerale.

Beutura de predilecție a cercurilor celor mai înalte sociale

care în urma conținutului și îngrijirii conștientoase și curate a izvorului, se preferă din partea medicilor apei minerale mondiale renumite Gieshübler.

Cel mai bun semn

contra falsificărilor a apei minerale MATILD este limpezeala absolută până la cea din urmă picătură.

Depozit principal a apei MATILD în Brașov la firma E. O. & L. THEIL, Strada gării Nr. 25. Telefon 364 se capătă în cele mai multe prăvălii cu ape minerale și în restaurantele mai de frunte.

Cu toată stima

Administrațiunea izvorului, Iosef György, Șepsibodok (Ardeal).

61-200.

Fotografia modernă.

Am onoarea a aduce la cunoștința Onor. public, că am deschis un nou

Atelier de fotografie modernă

Strada Vămei nr. 34.

În urma aranjamentului meu special pot în fiecare oada face fotografii artistice.

La dorință și în locuințe, fără urcarea prețului

Garantez executare exactă.

Cu toată stima

Wilhelm Hertzer,

28-50

fotograf, Str. Vămei (colțul str. sf Ioan).

Antreprize de pompe funebre

E. TUTSEK.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.

vis-à-vis de bătăria Steaua Roșie.

Recomand Onor. public la cazuri de moarte stabilimentul meu cu toate cele necesare pentru înmormântări mai pompoase și mai simple cu prețuri ieftine.

Depou de cosciuge de metal ce se pot închid hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a cosciugelor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejar.

Lepou de cununi pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.

Reprezentanță de monumente de marmură, cără funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vânat pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se execută prompt și ieftin, iau asupra-mi și transporturi de morți în străinătate.

La cazuri de moarte a se adresa

Telefon interurb 405.

E. Tutsek

27-26.

Magazinul Berbecar & Czink

BRĂȘOV, Str. Vămii Nr. 7, Telefon 470.

Manufactură, Pânzării, Mode și Noutăți, confecțiuni pentru Dame.

Cel mai bine asortat în Lingerie pentru Bărbați și dame. — Prețuri fixe. — Mal ieftin ca ori unde.
Casa de încredere.

De vânzare

La băile din Tușnad, în Ardeal, **un loc de vilă** situat foarte frumos lângă promenada la mijloc. Informații se pot lua dela dl I. Brașovean în Kezdivásárhely. Comitatul Treiscaune. 3-4

Abonați

GAZETA TRANSILVANIEI

Cea mai veche gazetă românească din toată lumea!

„Gazeta Transilvaniei” se află de vânzare în
numeri singuratici à **10 bani**
numărul, în fiecare seară la
orele 5 jum. la următoarele firme din loc: **Servatius** (Târgul Cailor) **Rosenberg** (Piața mare) firma **Eremias-nepoții**, zarafia **Pop** (Strada Hirscher) și la tutungeria din colțul **Bulevardul Rudolf** (promenada de jos) etc.

Negot nou de vâpseli de primul rang.

Aduc la cunoștința Onor. public, a vâpsitorilor de odăi și a comercianților că am deschis în

Brașovechi, strada lungă, No. —

Prăvălie de vâpseli și uleiuri,

bine asortată cu toate sorturile de vâpseli.

Am și un deposit de tot felul de scări.

Prețuri moderate. 39-50) **Servici solid.**

N. ARSU, Vâpsitor de odăi și comerciant de vâpseli.

Marca conducătoare

a industriei indigene de ghete o are
indiscutabil, mondial renumitele

G H E T E - T U R U L

„TURUL”

Fabrică de ghete,
Societate pe acții
T I M I Ș O A R A.

Cea mai mare fabrică
din Monarhie.

130 Filiale proprii
900.000 perechi producția anuală.
1200 lucrători și angajați

Deposit :

BRĂȘOV

Str. Porții 8

MIHALY JENŐ

CROITOR DE HAINE BARBĂTEȘTI MODERNE.

BRĂȘOV, Târgul inului Nr. 26, etajul I.

aduce la cunoștința On. public, că pe lângă croitoria pentru bărbați, am înființat și

Croitorie pentru dame.

Confectionez ori și care îmbrăcăminte pentru dame, costume, bluze, rochi după cea mai nouă modă, pe lângă prețuri moderate.

Cu ocaziunea sezonului ce se apropie rog sprijinul Onor. public pentru amândouă întreprinderi.

45-52 Cu distincă stimă **MIHALY JENŐ.**

Atelierul nostru tipografic

precum și

Redacția și Administrația ziarului „Gazeta Transilvaniei”

se află în casele proprii din

Strada Prundului Nr. 15

(vis-a-vis de băile românești).

Rugăm deci oouratul public românesc precum și vechea noastră clientelă să ne onoreze și în noul nostru local cu comanda lor, cari vor fi executate prompt și la timp.

Comenzile se pot face și prin telefon, rugând în acest scop pe onorații noștri clienți să ne cheme la telefon.

Telefonul redacției și al tipografiei poartă numărul 226.

Onoraților noștri cetitori le aducem la cunoștință, că ziarul nostru se află de vânzare în fiecare seară la orele 5¹/₂ la administrația ziarului nostru apoi la firmele din cetate: **SERVATIUS** (Târgul cailor), zarafia **POP**, firma **EREMIAS-nepoții** (Strada Hirscher) și la firma **ROSENBERG** din fostul local al „Gazetei Transilvaniei”, la tutungeria din colțul Bulevardul Rudolf --- promenada de jos

In **Sidiu**: la tutungeriile Hermine Frank (Str. Cisnădiei), L. v. Nemeth și Berta Stürmer.

In **Blaj**: la Librăria diocezană.

In **Făgăraș**: la librăriile Preda și D. Thierfeld.

In **Turda**: la librăria românească.

In **Mediaș**: firma G. A. Reissenberger.

In **Abrud**: la colportarul A. Taigher.

In **Caransebeș**: firma Petru Lepa.

In **Borgo-prund**: firma Iacob Chencinschi.

In **Cluj**: tutungeria Lehota, Bar. Veselényiut.

Cu stimă:

Societatea în comandită **Tipografia A. Muresianu - Branisce & Comp.**